25ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6889 — 2 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1908 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 19 ՇԱՊԱՆ 1326 — 15 Septembre 1908 — 25me année — N. 6889

"ԱՐԵՒԵԼՔ„
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ

ԲԱՅԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Կ. Պոլսոյ համար տարեկան	89 Ղ.
» » վեցամսեայ	45 »
Դուրսի համար տարեկան	108 »
» » վեցամսեայ	60 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան	35 Ֆր.
» » վեցամսեայ	20 »

Թղթատարի Տախտը մեր վրայ

ԱՐԵՒԵԼՔ

10 ՓԱՐԱ — ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

صاحب امتیازی قره‌کین بویاجیان
در گلاطه غالطه

AREVELK
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur-Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Cons.ple, Galata

10 PARAS

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԵՐ. ՍՐՄԱՔԷՇԽԱՆԼԵԱՆ

ՔԱՒԱՐԱՆԸ

Պարիսաբքարանը, Պասուոյ Առեանները կազմելով, պաշտօնապէս կը յայտարարէ ամբաստանեալներուն անձամբ ներկայանալ ու իրենց ամբաստանութիւնները ընել նշանակուած հոգեւորականներու դէմ։

Առաջ երկու բան պէտք է հետաքննել.

Ա. Ամէն ամբաստանութիւն՝ դատապարտութիւն մը չէ։

Բ. Ամէն անհատական իրաւունք՝ նուիրական է օրէնքին առջեւ՝ դատապարտուելէ առաջ։

Զեռնարկը չա՛ւ գովելի է և միանգամայն բարոյացուցիչ։ Տեղապահ Սրբազանը, իբրեւ հոգեւորական պետ, հարկ տեսած է նախապէս մաքրել եկեղեցական մթնոլորտը։

Մեր թերթերուն ուշադիր ընթերցողները, մեկուկէս ամիսէ ի վեր, ոչինչ աւելի տեսան քան թէ լրտեսի, զաւակնոյն հայոյն անուններ, ամէն առաւօտ իրարու ետեւ բուսած լրագրական դաշտին վրայ։ Ու այդ առթիւ մակագրութիւնները, անուանարկութիւնները այնքան կուռ, այնքան պէսպիսաւոր էին, որ կարծես թէ մրցում մը բացուած էր բառգիրքերը դարպեկելու այդ կարգի բառերէն։ Ընթերցող հանրութիւնը ինքն ալ մեծ ախորժակ ցոյց դէպի այդ անուանարկութիւնները։ Ամէն յառաջ եկած տպաւորութիւնը այն ատիճան ցաւագին կ'ըլլայ որ մարդ ինքնին կը փորձուի ըսել թէ պրպտական հողը ոչ մէկ բուսականութիւնով, այնքան յուսալի է որքան աւելի լրտեսներով, եկեղեցիին զարթիներն ալ բուսական արգասաւոր։ Ու եթէ միամիտ ես չափէ աւելի, եկած լուրերը, յեղիրանքները, բոլոր կարդացածներդ իրենց անորոշ ձեւովը իբրեւ անհերքելի ճշմարտութիւն մը կը համարես, բնականապէս կը յուսահատես Ազգին ընդհանրութիւնը վրայ։

Իրաւացի չէ սա։ Առաջ կը զանդաւէինք թէ հին ուէիցիս, իր վարձկանութեան ձեւերով անհատական ու հանրային իրաւունքները կը ըստաբարէ։ բանտ, աքսոր, արիւն, իբրեւ զէնք առած իր ձեռքը, կը քանդէ ընկերութիւնը, կը քանդէ տուները։ Մեեւնոյն ուղղութիւնն է այսօր որ Ազատութեան պատրուակին ներքեւ կը գործէ իբրեւ սրբազնութեան տեսան անհատներու իրաւունքին դէմ։ Մէկը մասնաւոր կ'ըլլայ հրապարակին վրայ. Ցուցա կամ Ցուգայի եղբայր կը կոչուի. հանրութիւնը ատկէ ախորժ կը զգայ։ Հետեւեալ օրը ուրիշ մը նոյն ամբաստանութեան ներքեւ կը նետուի. զանի չդիմադրող բարեկամները կը սկսին խեթիւ նայել անոր որու հետ տարիներով, իսկած, կարծեկից եղած են։ Երրորդ օրը նոյնպէս ուրիշ մը հրապարակագրէ կ'ըլլայ, ու այսպէս իրերը կը շարունակուին իբրեւ սպասարկութիւն մը արիւններով գնուած Ազատութեան։

Ոչ, ամէն ամբաստանութիւն մտքուր ազբիւրէ չի գար. պէտք է զեղծել ամենց մէջ անձնական վրէժխնդրութիւնով ցիրուանցները, բիբերօրէն կրկնուածները, խնդաքիւրուածները, սխալ ըմբռնուածները, շահադիտականները։ Պասուոյ Առեանները արտաքոյ կարգի նորութիւններ պիտի գտնեն։ Առաջին ամբաստանութիւնը որ քննուած է Պարիսաբքարանի մէջ, շատ ծիծաղելի եղակացութեան մը յանգած է. ամբաստանողը ինքնած է իր ամբաստանութիւնը ստի, արդարացնելով Դաւիթի քանի մը տողերը, ուր բուսած էր թէ երկուսան լրտեսները՝ այսոր ազգասէր ու յեղափոխական դարձեր են։ Պէտք է հետամտել այդ ամբաստանութեանց և չմոռնալ որ անհետեւանք անցնին՝ անհատական իրաւունքները սուրբ համարելով ընկերութեան առջեւ։

Ու յաւաջացնելով պիտի առաջարկեմ կազմել ձեռնտու Յանձնախումբ մը, Հայկական գործէն, փաստաբաններէ, և կոչ ընել որ բոլոր ամբաստանութիւնները, պարզ ոճով խմբագրուած իրենց դիմումներ, Յանձնախումբին ղրկեն յայտնի ստորագրութիւններով։ Յանձնախումբը քննէ ասոնք ճշդել իր ստացած տեղեկութիւններովը, ու յետոյ դասէ ամբաստանեալն ու ամբաստանողը։ Առայ, միմեանց ընդ միւս, հրապարակէն կը վերծանն կարգ մը պատաւական զրոյցներ և լրագրական հրապարակին ալ կը դարձի մղուսած ապրանքները վաճառելէ։

Ու եթէ անպարտաբար չի դատուիր, կ'առաջարկեմ նոյնպէս որ այս ձեւով ճշդուած դատապարտութեանց վճռագիրները ամփոփուին առանձին տետրակի մը մէջ, և դատապարտեալին լուսանկարին հետ հրապարակ հանուին Սեւ Տետրակը վերնագրով։ Ասի միջոց մը կ'ըլլայ կամ տեսակ մը ամենամարդութիւն, որով այժմէն չամլուիմ, տասուն քսան կամ պէս, գրիչը ձեռք չառներ ապտնելու այսինչը կամ այնինչը՝ օրաթերթ ընթերցողներուն հրամցնելով օրուան նոր ուտեստ մը։ Ապահովաբար, չենք կրնար երեւակայել որ, ինչպէս ցաղդ, այսուհետեւ ալ պիտի չարունակուին ասպատանութիւնները այլազան ձեւերով։ Զարիքը չի սահմանափակուիր ամբաստանեալին ու ամբաստանողին մէջ. տարաբերեալ հիմնադրութեանց պէս ժողովրդական բարքերու կը փոխուին այդ թերութիւնները, անիմաստ խելկոտութիւնները, ճիշդ այն ատեն երբ Ազգը, հաղիւ թէ քիչ մը չունչ առած բռնապետական ճնշումներէ, պէտք ունի կազդուրուելու, մաքրիր օդ ծծելու, և հոգիով ու արտով վեր բարձրանալու։

Եթէ կը կարծուի որ հրապարակային ամբաստանութիւնները քաւութիւն մը պիտի ըլլան, դատնոք քաւութեան վերջնական ձեւը, ու ատիկա թող հաւատացեր ըլլայ գործուած յանցանքներու։

ՀՐԱՆԴ

ՎԱՀՐԱՄ ՓԱՓԱԶԵԱՆ
ԵՒ ԻՐ "ՕԹԷԼԼՕ„Ն

Դիմեթարթ, լայն, բարձր ճակատ մը,— արուեստագէտի՛ ճակատ,—գրկուած երկայն գանգուր մազերէ. վառուուն, կրակոտ ու թափանցող աչքեր,— գերասանի՛ աչքեր,— որոնց դիմիրէ ու սիրապատող ցոլքը՝ ունի հմայելու մոգականութիւնը. հանկարելի ու արտայայտիչ դիմագիծեր՝ յարատեւութիւն ու տպաւորական դիմադրութիւններով չեչուուած, արուեստագէտի զարուզրի զանկի մը վրայ, որ բարեձեւ, ճկուն իրանի մը կը սիրէ։ Հանդարտակա՛ս տարբերուն երեսասարդ մը, ուլոր տղայ մը՝ զոր բոլոր հոգիով կը սիրես, տանից ազնիւ ըլլալու, սիրապատուած իրմէ. ճառագայթող հմայքին։ Արուեստագէտի սիրտը մը՝ այս ամբողջութեան մարմնաւորումը՝ Փափաղեան, արուեստագէտ մը անմոցմէ՝ որոնք Արուեստը ծնած օրերուն իրենց հետ աչխարհ կը բերեն։

Փափաղեանով յարութիւն կ'առնէ Ադամեանը, տարազանդի և արուեստի համաշունչ արեւնակցութեամբ և եղբայրացումով՝ որ իսը զարգացնելով Ռազմիկի քանի մը տողերը, ուր բուսած էր թէ երկուսան լրտեսները՝ այսոր ազգասէր ու յեղափոխական դարձեր են։ Պէտք է հետամտել այդ ամբաստանութեանց և չմոռնալ որ անհետեւանք անցնին՝ անհատական իրաւունքները սուրբ համարելով ընկերութեան առջեւ։

Ու յաւաջացնելով պիտի առաջարկեմ կազմել ձեռնտու Յանձնախումբ մը, Հայկական գործէն, փաստաբաններէ, և կոչ ընել որ բոլոր ամբաստանութիւնները, պարզ ոճով խմբագրուած իրենց դիմումներ, Յանձնախումբին ղրկեն յայտնի ստորագրութիւններով։ Յանձնախումբը քննէ ասոնք ճշդել իր ստացած տեղեկութիւններովը, ու յետոյ դասէ ամբաստանեալն ու ամբաստանողը։ Առայ, միմեանց ընդ միւս, հրապարակէն կը վերծանն կարգ մը պատաւական զրոյցներ և լրագրական հրապարակին ալ կը դարձի մղուսած ապրանքները վաճառելէ։

Ու եթէ անպարտաբար չի դատուիր, կ'առաջարկեմ նոյնպէս որ այս ձեւով ճշդուած դատապարտութեանց վճռագիրները ամփոփուին առանձին տետրակի մը մէջ, և դատապարտեալին լուսանկարին հետ հրապարակ հանուին Սեւ Տետրակը վերնագրով։ Ասի միջոց մը կ'ըլլայ կամ տեսակ մը ամենամարդութիւն, որով այժմէն չամլուիմ, տասուն քսան կամ պէս, գրիչը ձեռք չառներ ապտնելու այսինչը կամ այնինչը՝ օրաթերթ ընթերցողներուն հրամցնելով օրուան նոր ուտեստ մը։ Ապահովաբար, չենք կրնար երեւակայել որ, ինչպէս ցաղդ, այսուհետեւ ալ պիտի չարունակուին ասպատանութիւնները այլազան ձեւերով։ Զարիքը չի սահմանափակուիր ամբաստանեալին ու ամբաստանողին մէջ. տարաբերեալ հիմնադրութեանց պէս ժողովրդական բարքերու կը փոխուին այդ թերութիւնները, անիմաստ խելկոտութիւնները, ճիշդ այն ատեն երբ Ազգը, հաղիւ թէ քիչ մը չունչ առած բռնապետական ճնշումներէ, պէտք ունի կազդուրուելու, մաքրիր օդ ծծելու, և հոգիով ու արտով վեր բարձրանալու։

Փափաղեանով յարութիւն կ'առնէ Ադամեանը, տարազանդի և արուեստի համաշունչ արեւնակցութեամբ և եղբայրացումով՝ որ իսը թարգմանելով Ռազմիկի քանի մը տողերը, ուր բուսած էր թէ երկուսան լրտեսները՝ այսոր ազգասէր ու յեղափոխական դարձեր են։ Պէտք է հետամտել այդ ամբաստանութեանց և չմոռնալ որ անհետեւանք անցնին՝ անհատական իրաւունքները սուրբ համարելով ընկերութեան առջեւ։

Ինք գերազանցապէս յատկութիւնական հոգի, ունի բոլոր վրդովայոյզ, կրքային, ջղային թրթռակնութիւնը արուեստագէտի հոգիներուն, անուշմով խաւսուած, անուշմով գնով։ Զոյգին խառնուածքի մը բոլոր ելիս կիրքերովը, բոլոր վայրագ յատկութիւններն է շաղուած այս վայրի հոգին, որ հոլիս ու կարանք չճանչնար իր չարժանութիւնին մէջ։ Զարհուրելի, բուռն ու անսանձ ինտուիցիան մը, իր ազատութեանը օրով, զարդացին մէջ, սատակելու մէկուսուած ու ամուսնացած վայրենութեամբ խրոխտ հոգի մին է հիմա՝ երբ երիտասարդի տարիքը նոր է գրեթէ, կտուցի գրուիչ տեսքով չգեղ հասակի մը մէջ։ Իր այդ վայրագ կիրքերէ ցնցուած բնազդին է, որ՝ հոգիին նուիրուած է «Օթէլլո»ի դերին և յաչտասկուած զոյն մարմնոր տիպերու գաղափարին, մինչեւ անձնազոհութեան ատիճանին, որով այժմէն չամլուիմ, տասուն քսան կամ պէս, գրիչը ձեռք չառներ ապտնելու այսինչը կամ այնինչը՝ օրաթերթ ընթերցողներուն հրամցնելով օրուան նոր ուտեստ մը։ Ապահովաբար, չենք կրնար երեւակայել որ, ինչպէս ցաղդ, այսուհետեւ ալ պիտի չարունակուին ասպատանութիւնները այլազան ձեւերով։ Զարիքը չի սահմանափակուիր ամբաստանեալին ու ամբաստանողին մէջ. տարաբերեալ հիմնադրութեանց պէս ժողովրդական բարքերու կը փոխուին այդ թերութիւնները, անիմաստ խելկոտութիւնները, ճիշդ այն ատեն երբ Ազգը, հաղիւ թէ քիչ մը չունչ առած բռնապետական ճնշումներէ, պէտք ունի կազդուրուելու, մաքրիր օդ ծծելու, և հոգիով ու արտով վեր բարձրանալու

Վերջերս վանքին մէջ կարգ մը նոր սենեակներու շինութեան ձեռնարկուեցաւ և շինութեանց գործը փութով առաջ կը տարուի, և շնորհիւ արդի Աթառակալներու, Նիկոլաս Ծերունեան և Եղիա Սարգիսեան էֆէնդիներու անգուլ ջանքերուն, ի մօտոյ չորս նոր սենեակներ իրենց խոնանցներով կանգնած պիտի տեսնենք։ Վանքը եթէ վերու յիշուած պայմաններուն մէջ յարատեւէ, մէկ քանի տարիէն եկամուտները եռապատիկ պիտի աւելնան։ Միայն թէ վանքը պէտք ունի կարող և փորձառու վանահայրի մը. եթէ օր մը այս պտղաբեր լրացած տեսնենք՝ որքանցի մը բացումը ակնկալու յոյսը կ'ունենանք։

*** Տեղւոյս կրթական գործը անմոռխանելի վիճակ մը ունէր. վարժարանին մինչեւ հիմա շրջանաւարտ աշակերտ մը չէ ունեցած։ Այս տարուան համար 70—80 օսմ. ոսկի պիւտճէ մը պատրաստուած է և Երզնկացի ուսուցիչ մը տեսչութեամբ դպրոցը պիտի վերաբացուի։ Հոգաբարձութիւնը Մանկապարտէզ մը ունենալու համար կը մտածէ, բայց չեմ կարծեր որ այս տարի իրականանայ այդ բանը։ Իգական սեռի կրթական գործը, որ այնքան անհրաժեշտ է, դժբախտաբար բոլորովին երեսի վրայ մնացած է։

Ասկից երկու երեք տարիներ առաջ վարժարանին ունեցաւ կարող տեսուչ մը, Վանեցի Մ. էֆ. Միքայելեանը. կարճ ժամանակի մէջ մեծ օգտակարութիւն ցոյց տուաւ, բայց դժբախտաբար ցաւոգրի և յառաջդիմութեան թշնամի մը սպանելիքներուն չկրնալով հանդուրժել, տիպուեցաւ ոմանց հեռանալ քաղաքէն։

ԼԵՒՈՆ Ս. ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ

ԹՈՒՐՔ ՄԱՄՈՒԼԸ

Հիւսէյին Ճանիա պէյ Թանկիի մէջ «Մեծ-Եպարքոս փաշային յայտարարութիւններ» վերնագրով կարեւոր յօդուած մը հրատարակով կ'ըսէ.

«Եւրոպայի մէջ նախարարները երբ յարմար առիթ մը դտնեն, թէ՛ ներքին և թէ արտաքին քաղաքականութիւնը մասին բացատրութիւններ կուտան, ճառերը թօսին, բայց, Սահմանադրական վարչութեան ոգին գէա մեր երկրին մէջ տարածուած չըլլալուն, մինչեւ այսօր նմանօրինակ բացատրութիւններ տրուած չէին մեզ։

«Մեծ-Եպարքոսը չա՛տ իրաւամբ ըսաւ թէ երկիր մը մէկ ամսուան մէջ չի կրնար քարնորոգուիլ. մենք երկանիկ համարելու ենք ինքզինքնիս, երբ Թուրքիա չէ՛ թէ մէկ ամսուան, մէկ տարուան մէջ, այլ եթէ նոյն իսկ տասը տարուան չրջանի մը մէջ փրկուի իր տագնապէն, բոլորովին առողջ ուժէր տասնայ, և կատարելապէս քարնորոգուի։ Բայց քանի որ այլ եւս գաղանի կերպով դործ տեսնելու չրջանը անցած է, յառաջդիմութեան ճամբուն վրայ նետուած իւրաքանչիւր քայլ կրնայ բացասական ժողովուրդին։ Զինք կրնայ լալ երբ կ'իմանանք թէ՝ փոխանակ վարչական անփեն ամբողջութիւնը ներդաշնակ վիճակ մը ունենալու, նախարարաց խորհուրդը բարնորոգումներ ըրած ըլլալ կը կարծէ՝ Պետական Խորհրդոյ անդամներուն խոչոր ամոսանմներ յառաջացնելով, կուսակցական մէկ քանի չրջանակներու կարգ մը պաշտօնեաներ ճամբելով։

«Թեամիկ փաշա յայտարարեց նաեւ մեր պաշտօնակիցներէն միոյն թէ՝ տեղական մամլոյն բանած ընթացքը լաւ տպաւորութիւն չէ ըրած Եւրոպայի հանրային կարծիքին վրայ, որով միջազգային ելմբուական չրջանակները գէթ առ այժմ մեծ վստահութիւն մը չունենալով Թուրքիոյ հանրային տպաւորութեանը, փոխադարձութեան խնդրոյն մէջ դիւրամատչելի պայմաններ չեն առաջարկած։ Բայց յայտնի է թէ՝ եթէ այս մասին պատասխանատու մը կայ, ան ալ Դաւիթն է, որովհետեւ հանրային անդորրութիւնը ապահովելու պաշտօնը Դաւիթին կը պատկանի։

«Մեծ-Եպարքոսը ուշադրաց նաեւ թէ ներքին մամլոյ նկատմամբ օրինագիծ մըն ալ պատրաստուելով Երեւան. Ժողովոյ պիտի յանձնուի վաւերացնելու համար, այս իսօքերէն կ'եզրակացնենք թէ բաւական խիստ պիտի ըլլան այդ օրինագծին տրամադրութիւնները, սակայն պէտք է գիտնալ թէ մամլոյ ազատութեան դէմ նետուած առաջին քայլը Ազգին ապատութեան դէմ մղուած չար նպատակի մը արդիւնքը պիտի համարուի։ Եթէ Դաւիթը փոխանակ կարգ մը վարչականներ ցոյց տալու՝ թերթերուն ուշադիր նման յարմար և ընտիր կուսակիցներ, կառաւարչական ամենակի այն ճակատի վրայ, որ կազմը դրած էր նրա գահաւորակը, պատի վրայ մեխած էր մի լայն վագրի մորթի։ Այդ գազանին նա ինքն էր ստանձ որորդութեան ժամանակ, երբ դեռ տասնեւմէկ տարեկան էր։ Նրա վրայից քարշ էին ընկած գանազան զէնքեր. կապարճ լի նետերով, ազեղ՝ լայնաբերան, տապարներ՝ երկաթեայ երկար կոթով, թեթեւ վահան՝ ուղղի թասանցիկ կաշուց պատրաստուած, ծանր սապաթ՝ պղղոմատից չլմուած և խոչոր կոճակների նման բեւեռներով գամուած, սաղավարտներ՝ կամ ռէգի պէս սուր կատարներով և կամ մաղէ ցցունքներով, դրան՝ երկաթեայ մանր օղակներից գործուած, պղնձեայ հատ լանջապան, որի մէջ տեղումբարձրաքանդակ դիրքով դուրս էր նայում մի գայրուած վիշապ, գանգան թրեր, դաշոյններ, վաղրներ՝ երկար և կարճ, ուղիղ և կեռ, միասայրի և երկասայրի, որոնց պատեանները պատած էին ոսկով ու արծաթով, որոնց կոթերը զարդարած էին ականակուռ գոհարներով, և որոնցից չատերը երկաթնատ էին ու դեղած։

Այդ սենեակը աւելի զինարանի նմանութիւն ունէր, քան թէ ընդունարանի։ Երիտասարդ իշխանը տիրում էր իրան շրջապատող այն առարկաներով, որ իւր վարիչներ անուանուելու ըլլար, Եւրոպայի դրամական շրջանակներու վատառոմիութիւնը ինքնին պիտի զրանար։»

Սապահ ալ միեւնոյն յայտարարութիւններուն վրայ խօսելով կ'ըսէ.

«Մեծ-Եպարքոսին իսօքերէն կը հասկըցուի թէ կառավարութիւնը՝ Պետական Դատանուն անհրաժեշտ պէտքերը նկատի առնելով 4 միլիոն ոսկի փոխառութիւն մը պէտք է ընէ։ Ասոր համար թէեւ Օսմ. Պանքային դիմում եղած է, բայց որովհետեւ այս Հաստատութեան պայմանները ծանր են, կառավարութիւնը Եւրոպայի դրամատէրերուն դիմած է։ Քեամիլ փաշա այս առթիւ կը քննադատէ տեղական մամուլը, բայց չիսակը իսօսելով ընտիրաւունք չունի. այս ծանր ամրատատնութեան դէմ մենք կրնանք երկու ուղղութեան հետեւիլ. մին մեր յանգնարը խոստովանելու, իսկ երկրորդը ինքզինքնիս պաշտպանելու ուղղութիւնն է։ Յուլ. 11էն ի վեր մամլոյ հոգին ազատութեան հորիզոնին մէջ ծաւանելուն, տարբեր կարծիքներէ և գաղափարներէ գոյացած հոսանքները բնականաբար կը խիստանին հաւատարիմութիւնը։ Այսպէս, առաջնակարգ և նոյնիսկ երկրորդական թերթեր ատենան մը վրդովիչ յօդուածներ հրատարակելէն թէեւ, բայց այս յօդուածներէն և ո՛չ մին նրկրին անդորրութիւնը վտանգի ենթարկուած ըլլալը ապացուցանելու հանգամանքը ունէր։ Եթէ իրօք Եւրոպայի հանրային կարծիքին մէջ մեզ համար անպատաս հոսանք մը գոյացած է, պէ՛տք է վճռել թէ այս փաստը պարզապէս Եւրոպական թերթերուն Պոլսոյ թղթակիցներուն ուսած անհիմն և կամ չափազանցուած տեղեկութիւններէն առաջ եկած է։»

Իզմիրի մէջ հրատարակուող Անհնկ լըրագրէն, Հիճազի կացութիւնը մասին, Հիճազի նուիրական նահանգին մէջ ի գործ դրուած չարագործութիւնները կը համառօտենք ի տարեւ.

Ա. Մէջքէլէ Եմիրին թէղադրութեամբ չարագործներու ընկերութիւն մը կազմուած է որ ուխտաւորներու վրայ կը յարձակի տենց Մէջքէլէն Մէտինէ և Ճիտէյ Մէջքէլ համարդած տեղերին։

Բ. Մէջքէլէ Եմիրը թուրք ուխտաւորներէն 1/3 օսմ. ոսկի, Եգիպտացիներէն 1 անգլիական, Հնդկաստանի և Ճաւայի ուխտաւորներէն ալ նմանապէս 1 ոսկի ծախք... կը տանայ թէւ, բայց այս գումարներէն ալ չբաւականանալով՝ Մէջքէլէն Մէտինէ գացող ուխտաւորներուն թնկած իւրքանչիւր ուղտին 8 օսմ. ոսկի կ'առնէ։ Եթէ տարը կէսը ուղտապանին տրրուէր, տարեկան մը գոն պիտի ելնէր, բայց հազիւ թէ 3—4 մէնթան կը տրուի այս վերջինին, և մնացած գումարը կուսակալին և Եմիրին միջեւ կը բաժնուի։

Գ. Յիչեալ չարագործներու ընկերութիւնը ուխտաւորներու ճամբորդութեանը միջոցին կը կողոպտէ զանոնք, և նո՛յն իսկ եթէ հարկ ըլլայ, սպանել կուտայ։

Դ. Ուխտաւորները երբ Աբուֆամ կ'ելլեն, Եմիրը իւրքանչիւրէն 2 մէնթա գանձել կուտայ. իսկ եթէ տունք ծոլոռ ճամբով Եանպուռ երթալու ըլլան, այն ատեն կը ստիպուին մէյմէկ մէնթիլէ վճարել։

—Միզան «գաւառի մը ջուրի մէջ փոթորկի մը» վերնագրով խմբագրական մը գրելով հետեւեալ խորհրդածութիւնները կ'ընէ.

«Անձնական ձեռնարկ, իրաւասութեան ընդարձակում, և ազատերկրասցում բառերը կարգ մը չբնականներու մէջ մտանգութիւն պատճառեր են։ Բայց զարմանալին հո՛ն է որ, իրականին մէջ այս բառերը եթէ աղէկ ըմբռնուելու ըլլան, ո և է մասամանդութեան ոգին չեն կրնար տալ։ Իշխան Սաղահէտտինի Միլլեթ լրագրին մէջ գրած յօդուածը չա՛տ ազէկ բացատրած է անոնց իմաստը, բայց կ'երեւայ թէ ընթերցողները ազէկ չեն հասկցած ա՛նքան յատակօրէն տրուած բացատրութիւնները։ Երկրի մը յառաջդիմութիւնը իր ժողովուրդին իւրքանչիւր անհատին անձնական ջանքին կախում ունի, որով անհատ մը ո՛րքան աւելի աշխատի, և ինքզինքը կատարելագործէ իր ձեռներեցութեան ոգւով, իր պատկանած հանդանքին նո՛յնքան աւելի մեծ ծառայութիւն մը մատուցած կ'ըլլայ։ Դալով իրաւասութեան ընդարձակման խնդրոյն, նահանգներու կանոնագրին 108րդ յօդուածը բաւական է բացատրելու անոր ոգին, քանի որ կը տրամադրէ թէ նահանգային իշխանութիւնները գործերուն մէջ աւելի մեծ իրաւասութիւն կրնան վայելել։»

Սիրելի Ազգայնոյ

Ինչպէս գիտցուած է, Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ գտնուող Հայ Ազգային Միութիւնը Ամերիկեան Ազգային Ազատագրական Կոմիտէի հետ միասին Հայ Ազգային Ազատագրական Կոմիտէ մը կազմելու գործին ձեռնարկեցաւ։ Ինչպէս գիտցուած է, Ամերիկեան Ազգային Ազատագրական Կոմիտէն Հայ Ազգային Միութեան Կենտրոնական Կոմիտէն հրաւիրեցաւ Հայ Ազգային Միութեան Կենտրոնական Կոմիտէն Ամերիկայի մէջ գտնուող Հայ Ազգային Միութեան Կենտրոնական Կոմիտէի հետ միասին Հայ Ազգային Ազատագրական Կոմիտէ մը կազմելու գործին ձեռնարկելու։ Հայ Ազգային Միութեան Կենտրոնական Կոմիտէն ուրախութեամբ ընդունեցաւ հրաւէրը։ Ամերիկեան Ազգային Ազատագրական Կոմիտէն Հայ Ազգային Միութեան Կենտրոնական Կոմիտէն հրաւիրեցաւ

Մեծ-Եպարքոսին յանձնուեցան, որ, առանց կարեւորութեանը պատասխանելու, կնքեց ու դատական նախարարութեան ղրկեց։

— Սեւերեկէն օգոստոս 31 թուականով կը հեռագրեն թէ Միլլի Աշիրէթին պետ Իպրահիմի և զինուորներուն միջեւ ընդհարում մը կատարուեր է։ Զինուորներէն 16 հոգի մեռեր և 17 ալ վիրաւորուեր են։ Զինուորներու հրամանատարին անկարողութեանը ու կողմնակցութեանը հետեւանքով Իպրահիմ Վիրանշէհիր ապաստանեցաւ։ Զինուորները էյուպ քաշուեցան։

— Ճեպընթաց կառախումբը, աւելի դիւերը, եկեղեցական կոյսերուն մօտ, կախուեց թուրք երիտասարդ կոստուղիմ, որ վայրկեանէն մեռաւ։

— Դարբժէն առնուած լուրերու նայելով ապատամարտներու և Շանլի զինուորներուն միջեւ կատարուող և ութ ժամ տեւող արիւնալի ճակատամարտ մը եղաւ Ամր-իւա-Տէօվլէի բնակչական կուսակցութիւնը պարտուելով փախեր է։ Ապատամարտները դանուած բաւական սեղ հալածելով չատերը սպաններ են։ Ամրիւա-Տէօվլէի լրտեսներէն վեց հոգի կախաղան հանուեր են Դարբժի մէջ։

— Հայ և Յոյն Միութեան Ընկերութիւնը իր վերջին նիստին մէջ յարմար դատեր է որ յունական վարժարաններուն մէջ հայերէն ուսանելի, գիշերուան դասեր հաստատուին, յոյներէն թերթ մը հրատարակուի, երկու ազգերը փոխադարձաբար իրարու օգնեն և Հայերու և Յոյներու միջեւ եղած ամուսնութիւն կատարուի։

— Բ. Դեւեր գրեց օսմ. բոլոր գեսպաններուն՝ ազդեկագրել թէ սէրբիները ինչ պայմաններով պիտի հաւանին որ օտար հպատակներն ալ ենթակայ ըլլան քաղաքի տուրքին։

— Մախսուսէի վարչութիւնը սուլջարկեց ծովային նախարարութեան՝ հարիւրին 4 տոկոսով 600,000 ոսկիի փոխառութիւն մը ընել, նոր չոգենաւեր գնելու և իր պարտքերը հատուցանելու համար։

— Օսմանէն կը հաղորդէն անգլիական լրագիրներուն թէ Ռուսիոյ կայսրը խորապէս ազդուած Թուրքիոյ քաղաքական վերջին դէպքերէն, Խորհրդարանին վերաբացման ժամանակ նոր Յայտարարութիւն մը պիտի հրատարակէ, որ 1905ի հոկտեմբերի Յայտարարութենէն չատ աւելի մեծ նշանակութիւն մը պիտի ունենայ։

— Նեազի պէյ գիրք մը հրատարակած է, «Օսմ. Յեղափոխութեան պատմութիւնը» անունով, ուր թուրք Յեղափոխութեան հերոսը ի վեր կը հանէ Թուրքիոյ կրած բոլոր չարիքները 33 տարիէ ի վեր։ Գերազանցապէս չանկան այս գիրքը պիտի թարգմանուի նաև հայերէնի, արաբերէնի, ֆրանսերէնի, անգլիերէնի, գերմաներէնի և յունարէնի։

—Աքսորականներու և փախստականներու թերթին համար գրած էինք թէ երկկ պիտի հրատարակուէր։ Սակայն, այդ թերթին՝ Հուգուզը Ուսմանիի՝ առաջին թիւը վաղը միայն լոյս պիտի տեսնէ։

—Դանաժառանգ Բէյտա էֆ. առջի օրը մէկ ժամա չափ տեսակցեցաւ Վեհ. Սուլթանին հետ։

—Թուրքերէն գրականին տանէն հաստատուած Բարեգործական Պաղարին հասոյթներէն 75,000 ոսկիի բաց մը կայ։ Մեծ-Եպարքոսը խմանալով Հաշուակալութեան Ատանին հրամայեց՝ քննութիւն կատարել։ Սաաւսեր կ'իմանայ թէ այդ Պաղարին կազմակերպիչ Նէմիրպատ Թանին փաշայի կարծիքը պիտի ուզուի այդ մասին։

ԿԱՐԴԱՑԷՔ ՄԵՐ ԹԵՐԹՕՆԸ

ՌԱՖՖԻԻ ԳԼՈՒԽ ԳՈՐԾՈՅԸ

ՍԱՄՈՒԷԼ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻՍ

ԷԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՆԵՐՈՒ

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

Մայրաքաղաքիս եկեղեցական երեսփոխաններու ընտրութիւնը երկկ կէս օրին սեղի ունեցաւ։ Մայր եկեղեցիի սուղ սաճարին մէջ։ Կը նախագահէր Պատր. Տեղապահ Սրբազանը։ Ներկայ էին Տ. Հմայեակ եպս. Դիմաքսեան, Տ. Մկրտիչ եպս. Վահապուհեան և Դաբրիէլ եպս. Ոսկիւանիրճեան, Գնել Գալէմքեարեան, Գէորգ Ապահեան, Յակոբոս Շահպաղլեան, Դաւիթ Դուրեան, Գրիգորիս Պալտաքեան, Ներսէս Խաչատուրեան, Մեսրոպ Նշանեան, Երեմիա Լիֆօրեան վրդ.-ներ և քահանայ հայրերը։

Նախ Ժողովը իր դիւանը կազմեց ատենապետ ընտրելով Տ. Հմայեակ եպս. Դիմաքսեանը, իսկ ատենադպիր՝ Գէորգ Ծ. վրդ. Ապահեանը։ Տեղեկանան ազգիքէն վերջ, զոր պատասխանեց Տեղապահ Սրբազանը, ժամը 6ին սկսաւ քուէարկութիւնը։ Պատրիարքական և ատենագրի ցանկին հետ մէկտեղ հրատարակեր զրեալ էին 121 ընտրողներու։ Անձամբ պատասխանած էին 63 եկեղեցականներ, իսկ 34ը իրենց քուէները գրկած էին։ Մեռելոյ 23ը չէին պատասխանած։ Քուէարկութենէն առաջ Տ. Յակոբոս վրդ. Շահպաղեան բողոքեց Սդդ. Սահմանադրութեան այն մէկ յօդուածին դէմ, որով հինգ տարիէն պակաս ձեռնադրութեան տարիք ունեցողները զուրս կը ձգուին ընտրելիներու ցանկէն։ Իսկ Տ. Հմայեակ քհ. Էքսէրճեան առաջարկեց դարձեալ որ Մուչեղ Սրբազան յետս կոչուի ընկ իր բրած հրատարակութիւններուն։

Այս դիտողութիւններէն վերջ Տ. Հմայեակ Սրբազան չնորհակալութիւն յայտնեց զինքը ատենապետ ընտրած ըլլալուն համար, ուրիշ վերջ կատարուեցաւ քուէարկութիւնը և յետոյ սեղի ուղեցաւ ընթերցումը քուէներուն։

Քուէի բացարձակ առաւելութեամբ եկեղեցական երեսփոխան ընտրուեցան.

		Քուէ
Տ. Մատթէոս Աբգեսս. Իզմիրլեան		87
Տ. Հմայեակ եպիսկ. Դիմաքսեան		78
Տ. Մկրտիչ եպիսկ. Վահապուհեան		50
Տ. Գնել Ծ. վրդ. Գալէմքեարեան		88
Տ. Գրիգորիս Ծ. վրդ. Պալտաքեան		67
Տ. Գէորգ Ծ. վրդ. Ապահեան		51
Տ. Հմայեակ քհնյ. Էքսէրճեան		85
Տ. Սահակ Ա. քհնյ. Տէր-Սարգսեան		79
Տ. Տոնատ քհնյ. Փաչեան		79
Տ. Տրդատ քհնյ. Պօղոսեան		77
Տ. Մելքայէլ քհնյ. Աչճեան		72
Տ. Սուքիաս քհնյ. Պալըզեան		62
Տ. Վահան քհնյ. Խոդան		61
Տ. Յուսիկ քհնյ. Բաղունի		53
Տ. Արիստակէս քհնյ. Ծիրմէճեան		50

Իսկ հասարակական մասէն հետեւեալ տասը եկեղեցականները, որոնցմէ հինգը միայն պիտի ընտրուին։

Տ. Գաբրիէլ եպս. Ճէվահիրճեան	48	քուէ
Տ. Յակոբոս վրդ. Նահապետեան	48	»
Տ. Արիստակէս քհ. Հիսարլեան	48	»
Տ. Դէորգ քհ. Պագալեան	45	»
Տ. Խորէն քհ. Յարութիւնեան	42	»
Տ. Արել քհ. Երէցեան	41	»
Տ. Սահակ քհ. Պետրոսեան	39	»
Տ. Գրիգոր քհ. Ճէպէճեան	37	»
Տ. Եղիշէ վրդ. Զիլինկիրեան	34	»
Տ. Ներսէս վրդ. Խաչատուրեան	33	»

Այս արդիւնքին վերջ Տ. Հմայեակ Սրբազան պատասխանեց տեղեկագիրը և ներկայ քուէարկող եկեղեցականներուն կողմէ սատրագրուելէ վերջ մասուցեաց Տեղապահ Սրբազանին։

ՊԱՏԻՒ ԲԱՆԸ ՄԵԾՑԱԾ

Երկուշաբթի գիշեր, խումբ մը երիտասարդներ Սկիւտարի ազգանուագէն նամագներով ու երգերով դէպի Իմատիէ վեր եկած ատեն, քանի մը տարձանակ կը պատին։ Բազմութիւնը կը խնդաի։

Տեղւոյն բոլիսներէն մին, Խամպիլ անունով, չորս-հինգ ոստիկան-զինուորներով ամբոխին մէջ կը մտնէ և կը սկսի խուզարկութիւններ ընել՝ տարձանակներ գտնելու։ Ինչպէս կ'երեւի, տարձանակ պարպողները կիսկ կը գտնեն, բայց Խամպիլ բոլոր բան մը գտնելու համար, կը խուզարկէ ձեռք անցուցած մէկն մարդ որ հոն ներկայ է։ Իրեն կ'ասարկան որ Խամպիլ չունի և զոր տեղը, իր յանանուն ընթացքովը, չիմանուիեան տեղի կուտայ։ Վերջապէս կը յաջողի բռնել մէկը որ, արդարեւ, գրպանին մէջ ունեցած կ'ըլլայ տարձանակ մը։ Այսչափը կը բաւէ իրեն հրաման տալու ոստիկան զինուորներու որ չարաչար քաշչէն երիտասարդը՝ բաւական յաղագ պատճառելով խնդուող բազմութեանը։ Քանոն մը, Բէյկոզ Էֆէնտի, կը մօտենայ, բոլիսին անպատիւ ընթացքը քննադատելով։ Բայց անօգուտ։

Խամպիլ բոլիս, Իսմէր Էֆէնտի քօմիսէրին հետ, երեւոյթեակ մը հին բէժիմէն մնացած Ազատութեան հաստէնին անապատներ կ'ունեն ապատնալիներով խառն։ Քաշչուող երիտասարդը կ'արձակուի չատերուն ատիպտումին վրայ և Իսմէր Էֆէնտի երդում կ'ընէ տարձանակը պարզը վերադարձնել հետեւեալ առաւօտուն։

Առաւօտուն եղած դիմումներու վրայ, Իսմէր Էֆէնտի կը պատասխանէ որ տարձանակը ղրկուած է Զինելիի պանակոնցը ու անկէց ալ՝ Բաչա Քափուսու։ Հոն կը մնայ տարձանակը, և ոստիկանատունը բահիֆաթ պիտի ընէ։ Առաւսիկ պզտիկ գործը մեծցուած։ Թանքիքաթ, չէ՛ փչեր Մէհմէտ Ագիի պաշտօնատունը։

Գալով Իսմէրի և Խամպիլի որոնք երկուքն ալ, հին բէժիմի հետեւներ, արդէն ծանօթ են Իմատիէի։ Ինչ՛ը, ինչ՛ը չեղան ու գործ չգրուեցան ատոնց ձեռքով։ Հիմա որ Ազատութիւնը խափանարար մնէ է իրենց նախկին շահատակութեանցը, պիտի ջանան ընել այնպիսի հնարքներ որ ընոյց թոյլ կուտար հին բէժիմը։

Ատոնց տեղափոխութիւնը կը խնդրէ Իմատիէն, ու պէտք եղած դիմումը պիտի ընէ։

ԴԻՏՈՂ.

Յ. Գ. Այս տողերը գրելու ատիթով, յորդոր կու տամ մեր երիտասարդներուն տարձանակ ունենալ։ բայց ինչպէս փամփուշտներուն։ փամփուշտին արժէքը թանկ է. արժեցնելու է զայն ձիւռ բոպէին։

ՆՈՅՆ

ԴԻՄԱՀՈՐՈՒՄ

Ազգային զորձիչ Տիար Մինաս Զերաբը դիմաւորելու համար մասնաւոր չոգենաւակ մը վարձուած է, Էլեճի անունով, Ե. Մ. ընկերութեան կողմէ։ Շոգենաւը քարտիէն պիտի մեկնի չորեքշաբթի օր, ժամը 5½ին և մինչեւ Սան-Սթէֆանո պիտի երթայ։ Դիմեն է 10 դրուշ մէկ անձի համար։ Կը ծախսուի Հաճի Սարիսի որդիք վաճառատունը և Բերա՝ Կարաթա Աէրայ խան դերձակ Միրիճանեանի քով։

**** Ատամ Եարճանեան կը խնդրէ մեզմէ ծանուցանել թէ ինք չպիտի մասնակցի Տիար Մինաս Զերաբի ընդունելութեան, ինչպէս գրուած էր Աբեւելքի մէջ։*

**** Բերայի Հայ համակիրներու խումբ մը, Շերբէթի 56 թիւ չոգենաւը վարձած է, հանդիսաւոր կերպով դիմաւորելու համար մեծանուն հայրենասէր Մինաս Զերաբը։ Շոգենաւը չորեքշաբթի օր, ժամը 6½ին (Ր. Թ.), Դալաթիոյ քարտիէն պիտի մեկնի դէպի Մարմարայի բացերը։ Երթեւեկի գինը մէկ անձի համար 10 դրչ. է. կը ծախսուի Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին դիւանատունը։ Հասոյթը պիտի յատկացուի տարագրեալներուն։*

ԲԱՆԱՒՈՐ ԱՌԱՋԱՐԿ ՄԸ

Ծանօթ դասատարակ Յ. Փալադաչեան, յօդուածի մը մէջ լուրջ առաջարկ մը կ'ընէ, որուն գործադրութիւնը փրկարար լրիւք մը կ'ապահովէ։ Կ'ըսէ թէ երկրագործական Պանքային վիճակախաղութիւնը կազմակերպուած է՝ օգնելու համար գաղթականներուն։ Արդ, Հայ գաղթականները ամենակարօտ վիճակի մը մէջ կը գտնուին։ Հիմա խարանութիւնն ալ վերցուած է երկրին մէջ, հաւասարութեան օրէնքով։ Ինչու Երկրագործական Պանքան չօգնէ ուրեմն Հայ գաղթականներուն, իր մէկ կամ երկու տարեկան հասոյթովը, որուն գումարը կարող է ամենամեծ ոլորտ մը գոցել։ Հիմա չկան ուրիշ ազգէ գաղթականներ, որոնք ա՛յնչափ չբաւարարութեան մէջ ըլլան, որչափ Հայ գաղթականները։ Առաջարկը խիստ բանաւոր է և արժանի լուրջ ուշադրութեան։ Վառանդաբար Երկրագործական Պանքան նեղասղութեան պիտի առնէ զայն և բաղձալի կարգադրութիւն մը ընէ։ Սեւվեքը Ֆիւնն ն ուժ տալով այս առաջարկին, արտասաղած է Փալադաչեանի յօդուածը։

ՕՐԹՕԳԻՒՂԻ *մէջ լասան-ընթերցարան մը հաստատելու նպատակով Աւժամեայ Մանախուսի մը կազմուած էր։ Այդ Մանախուսին կողմէ յարմար դատուած ըլլալով թաղեցիներու քուէարկութեան դնել, վարչիչ մնայուն մարմին մը կազմելու համար, երկկ ընտրութիւնը կատարուեցաւ և հետեւեալները ընտրուեցան քուէներու բացարձակ ուժեղութեամբ։ — Հայկ Պէրսէրեան, Թորգոմ Գալլենեան, Մինրան Թարգաեան, Հայկ Փափազեան, Զարեհ Նեմէյ, Օհնիկ Համամեան, Զարեհ Շիրմանեան, Սիրունակ Արապեան։ Մօտ օրէն դիւանի ընտրութիւն պիտի կատարուի և Լասան-Ընթերցարանի կազմակերպութեան պիտի ձեռնարկուի փութով։ Անշուշտ Օրթագիւղցի ազգայիները իրենց բարոյական ու նիւթական օժանդակութիւնը չպիտի զլանան Լասան-Ընթերցարանի պէս օգտակար հաստատութեան մը, որուն ընծայած բարիքները անտեսելի են։*

**** Ամիսէ մը ի վեր Օրթագիւղի մէջ մանխարի խնդիր մը կար, որ վերջապէս երկկ իր լուծումը գտաւ։ Թաղեցիներու ազդու միջամտութեանը վրայ։ Մանխարին դէմ եղած կարգ մը տնտեսատուութիւնները քննելու համար կազմուած էր քննիչ մանախուսի մը, որ անաչառօրէն չդրծեց սակայն, բայց ի մէկ անգամէն։ Այդ քննիչ մարմինն նախագահն ալ, որ քարոզիչ Մանկունի եպիսկոպոսն էր, ակնարեւ ձիգեր թափեց՝ մանխարը պաշտպանելու զանազան միջոցներով։ Իրարու թէ մանխարը իր հրաժարականը տուած էր ժողովրդեան պահանջումին վրայ, բայց իրողութիւնը սա էր որ ան կը շարունակէր իր պաշտօնը, թաղեցիներու քիթին խնդալով։ Այդ պատճառաւ տուաւ թաղեցիներու դժգոհ խումբ մը, կիրակի առաւ, երեսփոխանները ընտրութենէն յետոյ, Թաղ. Խորհրդարան դիմելով, մանխարին անմիջական պաշտօնանկութիւնը պահանջեց խրատաբար։ Թաղ. Խորհուրդին ու քննիչ մարմնին անդամներէ արհամարհաս պատասխաններ ստացին և նոյն իսկ Խորհուրդին մեծ-ազա ատենադպիրը ծանր ու անվայել նախատինք մը բրաւ հոն գրատեղ երիտասարդներէ ոմանց։ Ակնկալ ատաղ կեան բուռն վէճ մը, որ քիչ մնաց ծանր կռուի մը պատճառէր, եթէ միջամտութիւն չըլլար։ Գործը անուշի կապելու համար, Թաղ. Խորհուրդը ստիպուեցաւ յայտարարել թէ գիւղին մանխարը պաշտօնակ եղած էր և այլ ևս լրբ այն չպիտի կրնար գործել, դժգոհ թաղեցիներու ստեղծ մեծամասնութեան ազդու և իրաւացի պահանջման վրայ։ Արդարեւ, ցաւալի է Թաղ. Խորհուրդին բռնապետական և արհամարհաս վարմունքը ժողովրդեան հանդէպ, որ իր իրաւունքին մէջն է կ'տարեալեալ։ Միայն գանձապետը համամիտ է ժողովրդեան արդար բողոքներուն, ինչ որ գովելի պարագայ մըն է, մինչ Խորհուրդի միւս անդամներուն ընթացքը բոլորովին ապօրինի ու դատապարտելի է։ Կը դարմանենք որ այդպիսի ծիծաղ գլուխով մարդիկ թաղական պաշտօններ կը վարեն դեռ։ Արդէն Օրթագիւղցիք մեծապէս դժգոհ են Թաղ. Խորհուրդէն, որ երկրորդ անգամ ըլլալով թաղական ձախող ընտրութիւն մը կատարած է։ Թաղեցիները կը պահանջեն որ ոտքի ելնի Թաղ. Խորհուրդը անմիջական կերպով հրաժարական տայ և Աւժամեայ Խորհուրդ մը մնուանուի մինչեւ նորի մը ընտրութիւնը։*

ՀԱՆՈՒԱԾԱԳՈՒՆԵՐ *Բերայի Ս. Աստուածածնի եկեղեցիին բակին մէջ երկկ տեղի ունեցաւ Հայ Հոմէական ազգային երեսփոխաններու նոր ընտրութեան քուէատիպերու բացումը։ Ժամը 6ին, Ցանձնաժողովին ութը անդամներէն զատ՝ ներկայ էին նաեւ բաւական թիւով հանդիսատեսներ։ Եւ ահա երեսուն հոգիի չափ խումբ մը ջանայ արդիկել քուէատիպերուն բացումը, առարկելով որ Ցանձնախումբը ժողովրդեան կողմէ ընտրուած չէ, ընտրութեան մէջ մեծ անկանոնութիւններ գործուած են եւն.։ Ցանձնաժողովին անդամները օրինակելի համբերութեամբ ջանային զերծնք համոզել և միասին գործակցութեամբ բանալ քուէատիպերը, տուգել միասին և եթէ անկանոնութիւն գտնուի, պարտ ու պատշաճը ի գործ դնել։ Իր չորս ժամ ի զուր աշխատելէն յետոյ՝ Ցանձնաժողովը որոշեց քուէատիպերը վերցնել և հակառակորդներու հետ միասին կնքել և ապագայ որոշման մը թողուլ։ Այս վայրկեանին վերջապէս հակառակորդներու մեծամասնութիւնը, գլուխ մտնելով ձորձի անտեսմանը, հաւանեցաւ որ քուէատիպերը բացուին։ Ասիկա կատարուեցաւ կանոնաւորութեամբ և տեսնուեցաւ որ Ցանձնաժողովը կատարեալ խղճմտութեամբ և կանոնաւորութեամբ գործած էր։ և հակիւ քանի մը անհամաձայնութիւններ ծագեցաւ որոնց պարզ սխալմունքները անուն-ներու պատահական փոփոխութիւն ըլլալուն՝ բոլոր ներկաները համոզուած գոյացուցին։ Ազգային տուրք վճարող 1170 հոգիի զրեւած էին քուէթղթեր, որոնցմէ 201ի չափ եւս եկած էին զանազան պատճառներով, իսկ 12ը պարզապէս մերժուած էին։ Մնացողք 949 քուէէն 568 հոգի ղրեւած էին իրենց քուէները։ Թուարկութեան և արձանագրութեան գործողութիւնները պիտի չարունակուին։ Հակառակորդ խմբակին գլխաւոր պահանջումը սա էր որ ազգային տուրք չվճարողներն ալ մասնակցէին ընտրութեան, ինչ որ հակառակ էր սահմանադրական ծրագրին արտայայտութեանը։*

ԴԱՆԳԼԵԹԵԼԻ *ազգ. երեսփ. ընտրութիւնները կատարուելով երկկ, քաւէի բացարձակ ատաւելութեամբ ընտրուեցան. Արմենակ էֆ. Մանուկեան, Մկրտիչ էֆ. Մանուկեան, Մինրան էֆ. Շերբինեան, Սարգիս էֆ. Լամէրեան. իսկ հանրամասանի մնացեալ Ազգայի էֆ. Ազատեան, Դաւթաս էֆ. Զաղլաեան, Զարմայր էֆ. Ճշմարտասեան, Կարապետ էֆ. Քէրէսթէճեան, Մարտիկ էֆ. Էքսէրճեան։*

ԱՏՏԱՆԵՑԻ *Հայ երեսփոխանութիւնը հիմներ է «Համազգեայ Հայկական Լասան-Ընթերցարան» մը, ուր կերակի օրերը հրապարակախօսութիւններ և չատրեր երկու գիշեր ալ ծրի դասախօսութիւններ պիտի ըլլան։ Պիտի ընդունուին Հայ-Բողոքական և Հայ-Հռոմկական ալ։ Բացումը կատարեր է Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսը։*

ՀԱԼԵՊԱԳԱՂԱՔԻՆ *Հոգաբարձութիւնը Տեղապահ Սրբազանին առաջարկած է որ փոխանակ 500 ոսկի ծախսելու Ս. Յակոբի չինելու, այդ գումարը յատկացուի Գոպիտան Որբանոցին քովի ճեմարանին չէնքը նորոգելու, հոն փոխադրելու համար Ազգ. Հիւանդանոցի որբուհիները, որոնց տեղն ալ կրնայ տրուիլ Ս. Յակոբի որբերուն։*

ԴԱՐԲԷՆԴ *կղզիի ազգայիները հանրագրութեամբ մը դիմած են Պատրիարքարան և խնդրած են որ նոյն կղզին անջատուի Մարմարայէն, որուն հետ միացուած է բան ատր։ առնմանագրութիւնն երեսփոխանական ընտրութեան առթիւ։ Գրեալդիցիք կ'առարկեն որ իրենք քանի որ ընտրելի և ընտրողներու բաւական թիւ մը ունին, կրնան մէկ հատ երեսփոխան ընտրել։ Տեղապահ Սրբազանը յանձնարարեց որ այս առաջին ընտրութիւնները կատարեն Գարթալի հետ և յաջողը ընտրութեանց միջոցին իրենց մասին պէտք եղածը պիտի անօրինուի։*

ԴԱՂԹՕՒԿԱՆՆԵՐՈՒՆ *Ցանձնաժողովին խնդրանքին վրայ, Տեղապահ Սրբազանին կողմէ, քարտուղար անուանուեցաւ վարչական դիւանի քարտուղար Յակոբ էֆ. Նորատեան։*

ՄԱՆՈՒԿԵՍՆ *կոսակի Ցանձնաժողովը նոյն կոսակի մասին կարգ մը խորհրդակցութիւններ կատարելու համար հրաւիրուած է նեռա գումարել հինգշաբթի օր Պատրիարքարանի մէջ։*

ՏԵՂԱՊԱՀ *Սրբազանին կողմէ Հայատար Գրչակի երիտասարդի Տնօրէնութեան Հայ պատանիներ յանձնարարուած էին, որոնք ամէնքն ալ — մօտ 20ի չափ — ընդունուեցան երիտասարդի վարչութեան մէջ։ Սակի առաջ կամ չէին ընդունուեր և կամ շատ դժուարութեամբ կ'ընդունուէին։*

ԿԱՐՕՍ ԱԶԳԱՅԻՆԵՆԵՐՈՒՆ *նպաստելու համար Մարտիրոս Թերզեան իր հանգանակած գումարը՝ 1700 դրուշ, Սկիւտարի Թաղ. Խորհուրդը՝ 8147 դրուշ, իսկ Պէշիկթաշլի Թաղ. Խորհուրդը՝ 3587 դրուշ զրկած են Պատրիարքարան։*

ՄԵՌԵՐ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐ *Թաղ. Խորհուրդը հրաժարեցուցած ըլլալով, նոր Աւժամեայ մը կազմուեցաւ հետեւեալներէն. Տէրք՝ Տօքթ. Ալիսվէրան, Մկրտիչ Ուզունեան, Յակոբ Աճառեան, Մկրտիչ Ինճեան, Գասպարի Դաւոյեան, Լեւոն Բամպուչեան, Պետրոս Մանիկեան, Արմենակ Ինճեան, Մարգար Պէղդաեան, Ագչակ Ալպոյաճեան, Մինրան Սարքիսեան և Նուպար Իճատեան։*

ՊԱՐՏԻԶ *Մօտի մարքասան առաջին թարգման Մանսէս Խան Խաչատուրեան վերջերս Եւրոպա մեկնած է. այդ տեղ պիտի աշխատի Հայկական կրթական Ընդհանուր միութեան հոկոյ ծրագիր մը պատրաստելու։*

ՏԱՐՏԱՆԵՑԻՆ *վարժարաններու նախկին Տնօրէն Վահրամ էֆ. Արծրունի, անուշ ընդունուած ըլլալով Ազգային ազգ. վարժարաններուն, երկկ մեկնեցաւ մայրաքաղաքս իր պաշտօնատեղին։ Վահրամ էֆ. Արծրունի՝ իր պաշտօնավարած վարժարաններուն մէջ միշտ գնահատուած ըլլալով՝ ամէն վատահութիւն կը ներշնչէ թէ Ազգասիրաց վարժարաններն ալ կը մտցնէ կրթական բաղձալի վիճակի մը մէջ։*

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Մեր ազնիւ պաշտօնակիցները՝ «Բիւզանդիոն» և «Սուրհանդակ»՝ «Աբեւելք»ն իրենց առատաձեռն թերթի երեւումը ծանուցած էին երկկ հոմանիրական և քաջալերական բառերով։ Իրենց այս ազնիւ վերաբերմունքին համար խմբագրութիւնս իր ջերմ շնորհակալութիւնը կը յայտնէ մէկեալ թերթերուն խմբագրութիւնները։

ԿԻՐԱԿԻԻ ՅԵՐԵԿՈՅԹԸ

*Փայլուն ու չքեղ ցերեկոյթ մը եղաւ Հայ և Թուրք Տիկիններու Մուսթեան երկկի ցերեկոյթը, ուր Հայ մէկէ աւելի արուեստագէտներ տեսիլ ունեցան իրենց տաղանդը երեւան բերելու։ Ձոն ու հրապուրիչ Յայտագիր մը՝ հնարաւոր ամէն խնամքով ներկայացուեցաւ, ամենքն արուեստագէտներու կողմէ։ Զինուորական նուագախումբը ընդմիջարար յայտագիրին մասերուն, կը նուագէր հանելի կոտրներ։ Սենեակներ «Ինտոն է Բրօկիլ» քայլերգն եւաբ, թարգ երիտասարդ գրող մը՝ ձէլոյ Սահիր պէյ խնամարկեալ քանիսնամեայ մը բրաւ «Ֆէմինիզմ»ի վրայ, թուրքերէն լեզուով։ Օր. Աթինէ Տաւեան մանսօլինով նուագեց, հանդարտական պարերգ մը։ Ազնիւ Քանդեան Փանուեան ընթերցաբար արտասանեց Բէյմլ պէյի «Հայրենիքի Երգ»ին թարգմանութիւնը։ Օր. Գալանոգեան մարդուած և հմայիչ ձայնով երգեց «Մէհ ինչ անուշ» ծանօթ հայերէն երգը և «Մայր Աբաքսի»ն, բուռն ծափահարութիւններու արժանանալով։ Երգեցուն դաշնակով կ'ընկերանար Յ. Սիսնանեան։ Փայլուն էջ մը կազմեց ցերեկոյթին մէջ ներկայութիւնը Վահրամ Փափազեանի, որ «Էկլոն»էն կատր մը արտասանեց, այն ապատրիչ յաջողութիւնով որ իր առանձնայն կը ցոլանայ։ Սրամտալ հետեւեալ զնահատանքը կ'ընէ Փափազեանի արտասանութեան. «Մեր բոլոր Շնորհաւորութիւնները Վահրամ Փափազեանին, որ հոյակապ ոգեւորում մը ստեղծեր է։ Յերեկոյթին երկրորդ մասին մէջ ներկայացուցաւ Փանուեանի Թէկեանուեր, Գ. Կարապետ Լօքմաճեանի և Գ. Յարութիւն Թուլպէրեանի կողմէ։ Թուրքերէն լեզուով հատ մը արտասանեց Օր. Մարգին Եղուպեան, որ մեծապէս գնահատուեցաւ և հիացում գրաւեց իր անուշկոկալ կարդալուելու համար Թուրքերէնի մէջ։ Յաջողապէս գեղեցիկ երգեր երգեց նաեւ Տիար Վահրամ Կիւլանոֆ։ Իսկ ցեղերգերն ամէնէն հանելի ու զուարթ մասը կազմեց գեղասի թրքերի մը Օր. Սէնիէ Ապա. Սակայն պէտք կ'ելլար հանրութեան ներկայացնել նաեւ Արեւելքի ներկայացուցիչը։ Օտարազգի բարձր դասակարգի Տիկիններ՝ վայրը կ'ուսուցանէին այս դաշտային հիւրասէրին, ուր բոլոր հիւրերը կը մեծարուէին ազնիւ կերպով։ Ամենայն դիւրութիւն կար մեծարուած հիւրերուն համար, ուր կ'ընդունուէին նաեւ բարձրաստիճան հիւրեր և մամուլի ներկայացուցիչներ, որոնց մէջ էր

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻՆ

ՆՈՐ ՅԱՅՏԱԳԻՐ

Կայս. կառավարութեան բարձր հրամանին տակ ստորագրող դաղթականներու զնաեղման ծախքին համար Երկրագործական Պանքային կողմէ կազմակերպուած վիճակահանութիւնը այսուհետև ամէն ամսոյ սկիզբը պիտի կատարուի։ Պարգեւ չշահող տոմսակները ամբողջ տարի մը պիտի կրնան մասնակցիլ վիճակահանութեանց։ Ամբողջ տոմսակներու արժէքին հարիւրին ծանանաւանքները պարգեւներու և տոմարթիներու պիտի յատկացուին։ Ուստի սոյն վիճակահանութիւնը հանրօգուտ կերպով բարեփոխուած է։ Նոր կազմակերպութեամբ տոմսակներուն թիւը պիտի ըլլայ 250,000, և ատոնցմէ 62,500 թիւ պարգեւ ու տոմարթի պիտի շահին։ Ինչպէս կ'երևի ստորև հրատարակուած յայտագրէն, մեծ պարգեւը 12,000 ոսկի է, և անկէ զատ՝ երկու, երեք, չորս, հինգ և վեց հազար ոսկիի նպաստաւոր պարգեւներ ալ կան։ Տոմսակները զանազան առարկայականութիւն ունին. ամբողջ, կէս, մէկ քառորդ և մէկ ութերորդ։ Ամբողջ տոմսակին գին նշանակուած է երկու օսմ. ոսկի, կէսին՝ մէկ օսմ. ոսկի, քառորդին՝ կէս օսմ. ոսկի և մէկ ութերորդին՝ մէկ քառորդ օսմ. ոսկի։ Տոմսակներուն դիւրութիւնն մը ըլլալու համար՝ կէս, քառորդ և մէկ ութերորդ տոմսակներուն մէկ մասը չորս թիրաժի յատուկ երեքական կարի բաժնուած է։ Ցիշեալ կոտորակաւոր տոմսակները՝ մէջերնէն 19 դրուշի հաշուով՝ կէս տոմսակներուն գինը 72 դրուշ է, մէկ քառորդինը՝ 36 դրուշ, իսկ մէկ ութերորդինը՝ 18 դրուշ։ Երկրագործական Պանքայի կեդրոնատեղիէն և կամուրջին գլուխը գտնուող մասնաճիւղին մեծաքանակ տոմսակ գնողներուն հետևեալ զեղչերը պիտի ըլլան. մէկ անգամէն 10 ոսկիի տոմսակ գնողներուն՝ %ին 7. մէկ տարուան ժամանակամիջոցին՝ 1001 ոսկիի տոմսակ գնողներուն՝ %ին 8, 2001 ոսկիի տոմսակ գնողներուն՝ %ին 9, 3001 ոսկիի տոմսակ գնողներուն՝ %ին 10, և 10,001 ոսկիի տոմսակ գնողներուն՝ %ին 12. առաջին թիրաժը պիտի կատարուի 1324 մարտ 1ին, Հանրօգուտ Շինութեանց Եռանդարութեան պաշտօնական մէջ, ի ներկայութեան Պանքայի Վարչական Խորհուրդի անդամներուն, հայտակարին և ելմտական, հայտակալութեանց Ատեանին և Օսմ. Կայս. Պանքայի կողմէ կարգուած պաշտօնեաներէ կազմուած մասնաւոր մարմնոյ մը։

1324 տարուան յատուկ Երկրագործական Պանքային վիճակահանութեան յայտագիրը

Ա. թիրաժ (Մարտի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմտ.	Բ. թիրաժ (Ապրիլի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմտ.	Գ. թիրաժ (Մայիսի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմտ.
1	600000	600000	1	300000	300000	1	300000	300000
1	200000	200000	1	100000	100000	1	100000	100000
1	100000	100000	3	40000	120000	3	40000	120000
2	40000	80000	5	20000	100000	5	20000	100000
5	20000	100000	15	10000	150000	15	10000	150000
15	10000	150000	50	4000	200000	50	4000	200000
50	4000	200000	275	400	110000	275	400	110000
275	400	110000	3150	200	630000	3150	200	630000
3150	200	630000	—		—	—		—
—		—	3500		1710000	3500		1710000
3500		2170000						

Դ. թիրաժ (Յունիսի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմտ.	Ե. թիրաժ (Յուլիսի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմտ.	Զ. թիրաժ (Օգոստոսի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմտ.
1	300000	300000	1	300000	300000	1	400000	400000
1	100000	100000	1	100000	100000	1	100000	100000
3	40000	120000	3	40000	120000	3	40000	120000
5	20000	100000	5	20000	100000	5	20000	100000
15	10000	150000	15	10000	150000	15	10000	150000
50	4000	200000	50	4000	200000	50	4000	200000
275	400	110000	275	400	110000	275	400	110000
3150	200	630000	3150	200	630000	3150	200	630000
—		—	—		—	—		—
3500		1710000	3500		1710000	3500		1810000

Է. թիրաժ (Սեպտ.ի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմտ.	Ը. թիրաժ (Հոկտեմբ.ի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմտ.	Թ. թիրաժ (Նոյեմբերի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմտ.
1	400000	400000	1	400000	400000	1	400000	400000
1	100000	100000	1	100000	100000	1	100000	100000
3	40000	120000	3	40000	120000	3	40000	120000
5	20000	100000	5	20000	100000	5	20000	100000
15	10000	150000	15	10000	150000	15	10000	150000
50	4000	200000	50	4000	200000	50	4000	200000
275	400	110000	275	400	110000	275	400	110000
3150	200	630000	3150	200	630000	3150	200	630000
—		—	—		—	—		—
3500		1810000	3500		1810000	3500		1810000

Ժ թիրաժ (Դեկտ.ի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմտ.	ԺԱ. թիրաժ (Յունվ.ի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմտ.	ԺԲ. թիրաժ (Փետրվ.ի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմտ.
1	500000	500000	1	600000	600000	1	1200000	1200000
1	200000	200000	1	200000	200000	1	500000	500000
1	100000	100000	1	100000	100000	1	400000	400000
2	40000	80000	2	40000	80000	1	300000	300000
5	20000	100000	5	20000	100000	1	200000	200000
15	10000	150000	15	10000	150000	10	100000	1000000
50	4000	200000	50	4000	200000	20	40000	800000
275	400	110000	275	400	110000	65	20000	1300000
3150	200	630000	3150	200	630000	300	10000	3000000
—		—	—		—	750	4000	3000000
3500		2070000	3500		2170000	1250	800	1000000
						21600	200	4320000
						—		—
						24000		17020000

ՀԱՍՈՒՑԹ

	Ոսկի 100ին
Իւրաքանչիւրը երկու օսմ. ոսկիի արժէքով շրջաբերութեան հանուած երկու հարիւր յիսուն հազար տոմսակներուն փոխարժէքը	50,000,000
	50,000,000

ԾԱԽՔ

	Ոսկի 100ին
Շահող թիւերուն համար տրուելիք հարիւրին 75ը	37,510,000
Գաղթականներու ցանանաժողովին պատկանած հարիւրին 17ը	8,500,000
Գէյիզ և վարչական ծախքերուն փոխարժէքը եղող հարիւրին 8ը	3,990,000
	50,000,000

ՍՄԲԱՏ ԴԱՒԹԵԱՆԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

1. ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

		Դրս.
Ա. Վարժութ. Մանկանց	ԺԱ. տիպ,	4
Բ. » »	Ժ. »	5
Գ. » »	(1) Բ. »	5
Փունջ Հատարծոց	Ե. »	3
Փունջակ	Է. »	1¼
Երկրորդ Փունջ	Դ. »	6
Ընտրարան Հայ լեզուի	Զ. »	2
Պատկ. Այբբենարան	Ը. »	½
Մաղկարաղ Հատարծոց	Բ. »	4
Նուէր Հայ մանուկներուն	Բ. »	1¼
Հանդիսարան Բարոյագիտ.		6
Ա. Մայրենի Լեզու		2½
Բ. » »		5
Ճաշակ Նոր Գրականութեան		8
Երրորդ Մայրենի Լեզու		5

2. ԲՆԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Տարր. Բնականութիւն	Ե. տիպ,	2
Լայսուցիչ Դասընթացք	Գ. »	3
Նոր Բնականութիւն		4

3. ՇԱՐԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Գործնական Շարադր. (2)	Գ. տիպ,	3
Սկզբունք Համաձայնութ.	Բ. »	3

4. ԲԱՐՈՅԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Դասագրքակութիւն աղջիկներու		3
» տղայոց		3
Հանդիսարան (միջ. և արձր. դասընթ.)		6

5. ԿՐՕՆԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Տարր. Էնթ. կրօնի Վ. Աստուծոյ	Գ. տիպ,	2
Համառօտ Կրօնագիտութ.	Բ. »	3
Տղոց »		4
Մաղկաքաղ Բիբլիս. վարդապետութ.		4
Նոր Ուխտի Կտակարան		3
Հին » »		3

6. ԱՇԽԱՐՀԱԳՐ. ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Աշխարհագր. Օսմ. Կայսրութեան		3

7. ԳԻՏԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Գիտութիւններու վրայ դասեր		3
Համառօտ Իրագիտութիւն		3

8. ՆԱԽԱԿՐԹՈՒԹ. ԱՄԲՈՂՋ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Նոր Դպրոց (10 պրակ)	15

9. ՖՐԱՆՍԵՐԵՆԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Nouvelle Méthode I	Բ. տիպ,	2
» » II		4

10. ՎԷՊ ԵՒ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ

Առաջապատում	5
Սրախօս Զայնը	5
Բերթուածներ	5
Իվանճէլին	5
Տրտի Խաղեր	5
Դեղանին Ցրտանին	5

11. ԱՅԼԵՒԱՅԼ ԴԱՍԱԳԻՐՔԵՐ

Թուար. Մեղրական	5
Առաջնորդ Անգլ. լեզուի	5
Օսմ. Տարաչափութիւն	5
Բացատր. Ս. Պատարագի	5
Նոր Ընթացք Գրամատիկայի	2
Բնական Սանդուխ	2

12. ՋԱՆԱԶԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ցայտագիր	2
Դպրոցավարութիւն	5
Շրջաբերական Նոր Դպրոցի	5
Լիսկոտոր Գրացուցակ	10
Ծրագիր տղայ. նախակրթութեան	5
Արուեստ Լուսանկարչութեան	3
«Բիբլիան» 1898, 1899, 1900	
Դիմել՝ 47, Պալը Սալի Հոստալի (Կապի Ընկերութեան դէմ) առ. **ՍՄԲԱՏ ԴԱՒԹԵԱՆ։**	10—9

(1) Հրատարակուած է նաև. Գ. վարժութեան ՈՒՂԵՑՈՅՑԸ։

(2) Հրատարակուած է նաև. Շարադրութեան ԲԱՆԱԼԻՆ։

ԱՂՋԿԱՆՑ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳՈԼԷՋ

ՍԿԻԻՏԱՐ

Վարժարանին բացումը տեղը պիտի ունենայ սեպտ. 16ին։ Աշակերտուհի առ ուղղուիլ որչափ կարելի է շուտ դիմում անելու են։ Ուղղութիւնները շրջաբերականներ և ուրիշ տեղեկութիւններ կը տրուին Տնօրէնութեան կողմէ, մայրաքաղաքիս անգլիական նամակատան միջոցաւ։

15—13

ԱՐՔԱՍՈՒՆ ՏԱՐԻՆԵՐԷ Ի ՎԵՐ ՃԱՆՉՑՈՒԱԾ Է

Միլիոնյոտ Պրէնտ Սուիս Միլք

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՍՆՈՒՆԴՆ Է

Ամէն անօրէն որ գործածած են այս կարը՝ կ'ընդունինք որ

ՍԻԼՔՄԷՅՏ ՊՐԷՆՏ ՍՈՒԻՍ ՄԻԼՔԸ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ Է ՏՂԱՅ ՀԱՄԱՐ ԿԱՆՈՆԱԿԱՆ՝ ԿԵՐԱԿՈՒՐԻ ՀԱՄԱՐ ԵՒ ԱՄԷՆՈՅՆ ՏԱՂ ՕԳՏԱԿԱՐ

50—23

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՅԻ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

11,000,000 օսմ. ոսկի կամ **250,000,000** ֆրանկի դրամագլուխով

ԿԵՆԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Հալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Գալիս, Եէնի Հան
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Շիրաք Ճամբան 47

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԼՈՆԴՈՆԻ ԵՒ ՓԱՐԻԶԻ ՍԵՌ

ՊՐԱՆՍԱԿԱՆ ԵՒ

Առալիա, Ատանա, Այտըն, Աֆիոն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղէքսանդրիա, Էսքիշեհիր, Էնկիւրի, Գազատա, Գասբա, Գէյրութ, Գրաստ, Գոստէմունի, Դամասկոս, Տէաէ Աղաճ, Էսքիշէհիր, Երուսաղէմ, Դամասկոս, Գոնիա, Լատակիա, Լիմասոլ, Գահիրէ, Մէրսին, Միտիլլի, Մանասթիր, Նիքոսիա, Ուշակ, Բաղտատ, Սելանիկ, Սամսուն, Սիվաս, Իզմիր, Տրապիզոն, Սուրիական Տրիպոլիս եւ Ալեպ։

Արշաւած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուով (շնորհագրական) փոխառութիւն կ'ընէ, արժէթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (բոլիցա) պահոց առնելով։

Փոխանակագիրներ կը դրկէ։ Բաղքիոյ և օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ ու հեռագրական օրինակներ կուտայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժէթուղթեր եւ արժէքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ։

Բաղքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կատարումներ եւ փոխանակագիրներ կը գանձէ, ապահովական հրամաններ կը գործադրէ, գանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ ու կը ծախէ։

Օսմ. Կայս. Պանքան իրը ասանդ կ'ընդունի, պահպանման փոքր վարձի մը փոխարէն, ամէն տեսակ արժէթուղթեր, օսմանեան կամ օտար, անուանական կամ կրողին։ Արժէթուղթերը կը պահուին Զէյթունա արկղամասերու մէջ կատարուած մասնաւոր պահարանի մը մէջ (պետնով եւ մեքենական ամրոցումով), որոնք կատարեալ ապահովութիւն կ'ընծայեն։ Ընդունագիր մը կը յանձնէ, որուն մէջ նշանակուած են վիճակահանութեանց մէջ եկած թիւերը։

Օսմ. Կայս. Պանքան պաշտօնապէս կը գանձէ, առանց միջնորդէի, ասանդ ասուած արժէթուղթերուն կարօնները, կ. Պոլսոյ մէջ վճարելի։ Արտասահմանի մէջ գանձելի կարօններուն համար չափաւոր միջնորդէք մը կ'առնուի եւ օրուան փոխանակագրին համաձայն։ Անոր որոշ հաշուոյն կ'անցուի պայմանաժամի կամ գանձումի օրուան փոխանակագրիով։

Ժամանակին գանձուելու համար՝ ասանդ տրուած արժէթուղթերուն կտրօնները պայմանաժամէն 20 օր առաջ կը կտրուին։

Օսմ. Կայս. Պանքան իրը ասանդ արժէթուղթեր կ'ընդունի նաեւ իր տրամադրութեան ներքոյ գտնուող Լոնտոնի եւ Բարիզ, իր գլխաւոր մասնաճիւղերուն մէջ՝ Աղէքսանդրիա, Գանիրէ, Իզմիր, Գէրբիզ, եւայլն, ինչպէս նաեւ իր գլխաւոր թղթակիցներուն մօտ՝ Աթէնք, Պէրլին, Պրիւքսէլ, Հռոմ, Վիէննա, եւայլն։ Տոկոսներու արդիւնքը ասանդատուին ազատագրութեան տակ դրուած է. կամ իր հաշուոյն տրուած, կ. Պոլսոյ մէջ։ Այն յանախորդները, որոնց տրամադրեալ թղթերը ի պահ դրուած են, կրնան իրենց անդրանքին վրայ, գտնուած տեղերէն առնել կամ իրենց հաշուէն զրկել տալ։

Օսմ. Կայս. Պանքան կը կատարէ սովորական հրամաններ մեր եւ օտար հրապարակներու վրայ. գնում եւ վաճառում կը կատարէ կանխիկ կամ պայմանաժամով։ Հանրութեան տրամադրութեան տակ կը դնէ, օրուան գնով, կարմը արժէթուղթեր, ինչպէս Բուլկարիի երկաթուղիի, Եգիպտական Քրէյտի Ֆոնտիէի Բանեսուանի ազգ. Պանքային պարտաթուղթերը, Օսմ. Ապահովագրական Ընկերութեան, եւայլնի բաժնեթուղթերը։ Անմիջական կերպով յանձնելի են այս արժէթղթերը։

Օսմ. Կայս. Պանքան կը ստանձնէ արժէթուղթերու վրայ ամէն գործառնութիւններ, փոխանցում, կտրօններու նորոգում, եւն., մասնաւոր սակագնի մը համաձայն։ Օսմանեան եւ օտար արժէթուղթերու վրայ փոխառութիւն կ'ընէ հաշուընթացով և չատ չ փաւոր պայմաններով։ Իրենց պայմանաժամին առաջ կը դարձէ կապ մը օսմանեան եւ օտար արժէթուղթերու կտրօններ։ Իր սնտուկներուն մէջ գտնուած արժէթուղթերուն կտրօնները կը վճարէ, առանց միջնորդէի, ինչպէս 4% Օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերու, 1901-1905ի 4% Օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերուն եւ Ֆիսքալ Նաւահանգստին 6% փոխառութեան պարտաթուղթերուն կրօնները։

Օսմ. Կայս. Պանքան քաժին մը կատարած է Պակարանի արժէթուղթերուն վրայ տեղեկութիւններ տալու, անոնք Պակարանիմէջ ընդունուած ըլլան կամ ոչ։ Այս տեղեկութիւնները ձրի կը տրուին։

Օսմ. Կայս. Պանքան կը կատարէ սովորական հրամաններ մեր եւ օտար հրապարակներու վրայ. գնում եւ վաճառում կը կատարէ կանխիկ կամ պայմանաժամով։ Հանրութեան տրամադրութեան տակ կը դնէ, օրուան գնով, կարմը արժէթուղթեր, ինչպէս Բուլկարիի երկաթուղիի, Եգիպտական Քրէյտի Ֆոնտիէի Բանեսուանի ազգ. Պանքային պարտաթուղթերը, Օսմ. Ապահովագրական Ընկերութեան, եւայլնի բաժնեթուղթերը։ Անմիջական կերպով յանձնելի են այս արժէթղթերը։

Օսմ. Կայս. Պանքան կը ստանձնէ արժէթուղթերու վրայ ամէն գործառնութիւններ, փոխանցում, կտրօններու նորոգում, եւն., մասնաւոր սակագնի մը համաձայն։ Օսմանեան եւ օտար արժէթուղթերու վրայ փոխառութիւն կ'ընէ հաշուընթացով և չատ չ փաւոր պայմաններով։ Իրենց պայմանաժամին առաջ կը դարձէ կապ մը օսմանեան եւ օտար արժէթուղթերու կտրօններ։ Իր սնտուկներուն մէջ գտնուած արժէթուղթերուն կտրօնները կը վճարէ, առանց միջնորդէի, ինչպէս 4% Օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերու, 1901-1905ի 4% Օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերուն եւ Ֆիսքալ Նաւահանգստին 6% փոխառութեան պարտաթուղթերուն կրօնները։

Օսմ. Կայս. Պանքան քաժին մը կատարած է Պակարանի արժէթուղթերուն վրայ տեղեկութիւններ տալու, անոնք Պակարանիմէջ ընդունուած ըլլան կամ ոչ։ Այս տեղեկութիւնները ձրի կը տրուին։

Օսմ. Կայս. Պանքան կ'երաշխաւորէ ընդդէմ հարիւրին հարիւր վճարելի առանձ եկած կորուստ, վիճակահանութեան միջոցաւ, այսինքն վճարման գինով։ Ապահովութեան սակը, որ փոփոխական է, կը հաղորդուի ուղղին։

50—34

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԿ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ՝ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 Օգոստ. 2/14 եւ 1320 Սեպտ 20 բուսական Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Գալաթիա, Նաղլը խան, Հէլզարէն փողոց, թիւ. 14, Քօօրբրաթիվ վաճառատան դիմաց, կամ հետեւեալ հասցէներուն.

Պոլիս, մանաւանդ Օսմ. Կայս. Պանքայի Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս, Մ. Ի. Սատօք, Շէյխ իլ Իսլամ խան, Պահէճ Գարու թիւ. 10.
Պոլիս, Ապտի պէյ և Ընկ. Վէզնէճիլէր փողոց.
Պոլիս, Պ. Ս. Այվէօղլու, Էմին-Էօնիւ, Պահչէ Գարու Իրմիր փողոց.
Գալատիա, Գ. Ա. Ասդրիս, Մոսա ճամբէսի.
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարքի.
Բերա, Մանաւանդ Օսմ. Կայս. Պանքայի Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Է. Թոսի, Պէօյիւքտէրէ ճամբէսի, թիւ. 137.
Գալաթիա, Մ. Ա. Բիրհանց, թիւ. 12 Թիւնէլ խան.
Մեծ Կղզի, Ղլսալ էֆ.
Մաքրիվիղ, Մ. Ա. Անկէլիսէս, կայսրանի հրապարակ.
Սան Սթէֆանօ, Գէլէճեան էֆ.

17 Գործակալութիւնք օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները գուռ անցը. պղպջաթ չինուած ըլլալով, իրենց ամրութիւնը այնքան գնահատուած են, որ այսօրուան ամէն կողմը տարածուած են և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկարները լոկ Սինկէրի մեքենայ գործածած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 290է աւելի պատուոյ վկայական և չքաղաքամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մանաւանդ բոլոր ընտանեկան Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատներուն մէջ։

Բերա) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ. 343 և 343 կրկին։
) 2. » » Գալատա Սերայի դիմաց։
Կոստանդ.) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի առաջ։
) 2. Բրամվայի գծագրերին դիմաց։
Գալիս) 1 Սուլթան ամամ թիւ 2։
) 2. Սուլթան Գալատա, Բրամվայի կայարանին դիմաց թիւ. 13։
Սկիւտար) Ջարչը Պոյը, թիւ. 120։

Դառնալը և ներգրութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 և 343 կրկին, Մարգոս աղա Ճիւղ Ղալաթիա։

16 50—2

ՌՕՍԻԱ

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՑՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Բեդերապարկ

Ընկերութիւնը իր նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու ցցենեաի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու ցուցափեղկի ապակիներու իրարակուելու դէմ։

Ընկերութեան գրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,666 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	162,600,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	460,946,000 »
1906 տարուան մէջ գանձուած ապահովագրին ու ասկս.	75,130,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան Վայվոտա Ղալաթիա։

Պոլսոյ գործակալութեան, Տիւրիզղատէ խան Այզէր էֆէնտի հատատէր, թիւ 26։

Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղի՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻՕՂ 11 50—41

ՊԱԼՔԱՆ

Առանձնաշնորհեալ ապահովագրական ընկ.

Դրամագլուխ եւ պահեստ ֆր. **9,500,000**
Վերապահովագրական դրամագլուխ եւ պահեստ » **142,750,009**

ՊԱԼՔԱՆ ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ հրդեհի դէմ ամէն տեսակ կահ կարասի եւայլն, Կ. Պոլսոյ և Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ չատ դիւրամատչելի պայմաններով, իսկ իր միւս երկրորդ ճիւղը որ անմրցելի գիներով և պայմաններով օժտուած է, կը կատարէ խառն ապահովագրութիւն, ընտանեկան, մանուկներու, եւայլն։ 50—37

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ գործակալ Թուրիոյ Խ. ՖՐԱՆԿԻՒԼՈՖ եւ ԸՆԿ

Պոլիս, Անգլիական խան

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՔԷՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒԷ

ԸՆԴՄԷՋ Հալի, Կ. Պոլսոյ եւ Օսեսայի

Անուանք	Թոնն	Անուանք	Թոնն	Անուանք	Թոնն	Անուանք	Թոնն
Այվազովսքի	1069	Տիրա	4311	Հիսարլիք	1581	Մարմարա	3709
Գէլիբոլ	3607	Տամիզ	938	Հիմաեա	3720	Մրգասա	3557
Ամէրիս	1547	Բուրգաս	2538	Հորթիա	1600	Թիւլ	1057
Սիքոս	2277	Տրոյա	1718	Հանդէրլէ	595	Մանդէրլէ	
Սամսուն	1822	Տիլսան	506	Իզմէթ	2354	Մուրթիլ	3419
Տարասիա	284	Իզմիր	3434	Իսաբեա	5640	Նէգրա	1988
Տրէբիզոն	1485	Իսմայլսան	1520	Ճանան	1080	Պ. Ռուիլաքի	1546
Գէլիբոլ	1371	Էսքիզ	1841	Ռիլէա	1058	Սամսուն	4100
Գոլիոնա	1657	Էնիս	354	Սինոպ	4086	Թոքատ	3327
Գոնիա	1244	Քիլիսանա	1823	Գոնիա	2307	Օրլանտա	1535
Գազա	1094	Մուտանիա	349	Լէմ	1700	Հուլերմո	1637
Գիրգէ	2799	Մարմարիցա	1582	Լէզ	1052	Ալաչ	510
Մանէմ	1321	Պուրլէ	3060	Լէզանիա	3272	Միտիլլի	3829
Դարդանել	4255	Նիկոմեդիա	1148	Լարնակա	1648	Մինտաղ	1553
Ռանկէ	2905	Նէգրէ	1011	Մարսա	734	Ռուսա	1513
Հարբա	298	Կոստանդ.	1685	Մարսէյլ	1273	Բարգ-էլ-էրապ	133

Ընդհանուր վճարագրավ հաշիւն հոս նշանակուած է.

Արէքիս շոգենաւ, նաւապետ Հիլ։
Միխաեա շոգենաւ, նաւապետ Թորր։
Ընդհանուր վճարագրավ հաշիւն հոս կը տպագրուի.
Թարս շոգենաւ, նաւապետ Ռէյքսրն, հոկտ. 4ին։
Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԻՐԷՋՏ
Թիւ. 22—24, Բիւյիւք Միւլէթ խան, Ղալաթիա 10 50—38

ԼԻՍԷ ՆԱՍԻՕՆԱԼ ՖՐԱՆՍԷ

ԱՂՋԿԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ՝ ՏԻԿ. ՏԷՎՕ ԵՒ ՇԱՖՆԷՐ
35, Եէմենիճիի փողոց, Բերա

Վարժարանս պիտի վերաբացուի 1908 սեպտ. 8/21ին։ Արհնագրութեան և տեղեկութեանց համար դիմել Լիսէի Տնօրէնութեան, երկուշաբթի և հինգշաբթի օրերը։ 15—5

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏԷԶԻ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳ.— Օսմ. Հանր. Պարտքի Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ թէ Պալիա-Գարասարայի հանքերու Ընկերութիւնը իւրաքանչիւր 100 ֆրանքնոց 6000 (60,001-66,000) բաժնեթուղթերը հրապարակ հանած է, գրամագլուխը աւելցնելու համար, և անոնց գրանցումները վճարուած ըլլալուն, բաժնեթուղթերու տէրերը կրնան ներկայանալ գրանցումներու Դալաթիոյ գրասենեակը, ուր հարի եղած օրինական ձեւակերպութիւնները պիտի կատարուին։ Ընդհ. Տնօրէնութիւն

26/8 սեպտ. 1908 3—3

ՄՕՍ

ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ճամբորդ